

Як церкві не втратити зв'язок із дітьми та підлітками: досвід громад

Розповідає Семен Биков – пастор, виконавчий секретар Південної конференції Адвентистської церкви в Україні (об'єднує 72 громади Миколаївської, Одеської, Херсонської областей).

Сучасні діти багато часу проводять в іграх на смартфоні чи дивляться Tik-Tok. Яку альтернативу для них може запропонувати церква?

В адвентистських громадах діють усталені програми для дітей різного віку. Для малюків від шести до десяти років це клуб «Шукачі пригод», а для старших підлітків – клуб «Слідопит». Ці програми охоплюють усі сфери розвитку дитини: духовний, інтелектуальний і фізичний.

Кожна громада, за наявності відповідальних лідерів, може розвивати таке служіння. Або ж, принаймні, організовувати регулярні зустрічі для дітей розважального чи навчального характеру: заняття з випалювання по дереву, настільні ігри, уроки англійської мови, моделювання тощо.

Як приклад, наведу громаду села Бузьке Миколаївської області. Це село з населенням близько 1200 осіб, з яких 10% – адвентисти. Тут вже багато років успішно діє клубне служіння та проводяться щомісячні євангельські зустрічі для дітей. Свого часу на ці заходи приходили 30, 50 і навіть 100 дітей. Сьогодні через війну та від'їзд сімей кількість учасників зменшилась, але все одно приблизно 20 дітей разом із батьками регулярно відвідують громаду та щотижневі зустрічі – клубні заняття, репетиції вистав і ансамблів. Діти приходять, бо церква звертає увагу на їхні потреби та залучає їх до активного життя й служіння.

Ще один яскравий приклад – дитячі суботні зустрічі в Херсоні. З часу деокупації міста, а це вже понад два роки, друга херсонська громада в приміщенні адвентистської школи «ДієСлово» щосуботи організовує різноманітні заходи для дітей: театральні вистави, ляльковий театр, інтерактивні ігри з подарунками, цікаві завдання на наступну зустріч. Попри постійні обстріли, щосуботи заходи відвідують від 20 до 50 дітей разом із одним із батьків. Деякі підлітки залишаються на цілий день: приходять на ранкове богослужіння, обідають, а потім беруть участь у дитячій програмі.

Повертаючись до основної думки, хочу підкреслити: кожна дитяча програма повинна відповідати реальним потребам дітей. Вона має включати ігри, цікаві історії, частування, але головне – людей, які з любов'ю готові присвячувати свій час і серце дітям.

На мою думку, громади втрачають надзвичайно багато, якщо не займаються служінням дітям або не проводять хоча б програми до різдвяних і великодніх свят, коли серця дітей і батьків особливо відкриті до Слова Божого. І це ще не згадуючи табірне служіння та канікулярні програми, які мають потужний вплив на дітей, підлітків і молодь.

Дуже часто діти не знають, чим себе зайняти у вільний час, тому іноді опиняються в небезпечних ситуаціях. Чи існують програми для організації дитячого дозвілля, крім щосуботніх зустрічей?

Так, це саме ті клубні програми, про які ми вже згадували раніше. Вони передбачають залучення дітей упродовж тижня, що дає можливість будувати стосунки між дітьми та дорослими, які з ними займаються, а також знайти друзів серед своїх однолітків. Адже ми добре знаємо, що сучасним дітям бракує живого спілкування. Саме церковні заходи можуть подарувати їм це спілкування, якщо громада справді прагне служити дітям.

Наведу кілька прикладів із громад Південної конференції – як

великих, так і малих.

У громаді міста Білгород-Дністровський, Одеської області, є людина, яка захоплюється гончарною справою та має необхідне обладнання. Місцева громада облаштувала окремі кімнати (класи) для художньо-гончарної майстерні, де регулярно проходять уроки та майстер-класи.

Під час цих занять у дітей розвивається дрібна моторика, естетичний смак, творче мислення й уява. Власноруч створюючи цікаві й красиві речі, діти формують впевненість у собі, позитивну самооцінку та прагнення до творчості. Крім того, такі захоплення допомагають подолати залежність від інтернету, виховують самостійність і самоконтроль. Через ці заняття діти та їхні батьки знайомляться з церквою. Про роботу цього гуртка навіть знято репортаж місцевим телебаченням, який показали на Першому муніципальному каналі: **переглянути за посиланням.**

Інший приклад – невелика громада в селищі Березанка, Миколаївської області. Там раз на два місяці пастор з командою проводить дитячі програми та пропонує заняття з випалювання по дереву. Здавалося б, це заняття з минулого століття, але воно цікаве дітям, і вони із задоволенням приходять. Такі зустрічі – це живе спілкування та якісний час, який діти проводять разом із дорослими.

На тлі комп'ютерних ігор та сучасної мультиплікації оповідання про Ісуса можуть здаватися дітям чимось старим і незрозумілим. Як же реагують на біблійні історії ті діти, які не відвідують церкву?

Прикро визнавати, але навіть діти, які відвідують церкву, не завжди цікавляться і добре знають біблійні історії. Багато залежить від виховання в родині та наявності сімейних богослужінь. Якщо ж говорити про громаду, то тут усе залежить від здібностей біблійних вчителів та пастора. Адже цікаво розповісти історію – це теж талант, здібність, яку потрібно постійно розвивати. У наш час, коли діти живуть у

мультимедійному просторі, утримати їхню увагу стає справжнім викликом.

Як пастор і батько, я щотижня шукаю цікаву історію для своїх дітей – таку, що могла б стати містком між біблійним вченням і реальним досвідом дитини. Важливо, щоб ця історія мала загадку або таємницю, яку дітям цікаво розгадати. Вона повинна бути яскравою, живою, а інколи навіть кумедною, щоб утримати увагу та залишитися в уяві дитини.

Також я люблю експериментувати з подачею біблійного матеріалу. Наприклад, помітив, що діти краще засвоюють зміст біблійної книги, якщо проводити вікторину за допомогою програми Kahoot – це онлайн-платформа для створення інтерактивних вікторин, яку давно використовують учителі в школах. Такі заняття зазвичай проходять весело і захопливо.

Таким чином, громада може і повинна використовувати сучасні технології, це чудова можливість зацікавити молоде покоління.

Можливо, найскладніша категорія для служіння – це підлітки, які часто сповнені внутрішнього бунту, суперечностей і нерідко самі себе не розуміють. Як привернути увагу цієї аудиторії до євангельської вістки? І як зберегти з ними налагоджений контакт?

Насамперед важливо приділяти увагу регулярності зустрічей з підлітками, формуванню довірливих дружніх стосунків та розумінню кінцевої мети нашого служіння. Бо наша мета – не просто розважати молодь, а допомогти їм знайти сенс життя, зрозуміти свою місію та покликання. Якщо громада проводить якусь програму лише раз чи двічі на рік – це не спрацює. Підлітків цікавлять відповіді на їхні запитання тут і зараз, а не коли-небудь потім.

Добре працюють програми, в яких підлітки можуть отримати особистий досвід, брати участь у командній роботі, долати виклики чи шукати відповіді на складні питання. Однак, мабуть,

одним із головних факторів є можливість самореалізації. Підліткам важливо мати простір для прояву ініціативи, особливо в своєму середовищі. Вони повинні відчувати, що роблять щось цікаве, важливе – як для себе, так і для інших.

Прикладом такої роботи зі старшими підлітками є проєкт «ForwardTeam». Четверта громада міста Одеси вже другий рік поспіль працює з командою підлітків, допомагає їм зростати і мотивує до соціальної активності як у межах церкви, так і поза нею. Підлітки зустрічаються щотижня для спілкування та виконання різних завдань, а щомісяця збираються на яскраву вечірку, де обов'язково є цікавий спікер та інтерактивне навчання.

Окрім того, останнім часом дуже популярними стають клуби настільних ігор. Вони проводяться щонеділі у різних громадах Одеси, Миколаєва та інших міст. Ці заходи об'єднують підлітків, їхніх батьків та однолітків у невимушеній атмосфері. Часом такі зустрічі тривають по 3–5 годин і дарують багато позитивних емоцій. Для підлітків це особистий простір, де вони вчаться спілкуванню та командній роботі, а для батьків – це можливість провести час разом із дітьми.

На мою думку, найважливішою подією для кожної громади влітку має бути табірне служіння. І навіть якщо це не повноцінний табір, хоча б виїзд на природу з ночівлею, спільним приготуванням їжі, розмовами та співами біля вогнища. Ніщо так не зближує і не відкриває серця підлітків, як неформальне спілкування на природі.

Якби кожна громада знайшла та розвинула свій підхід до служіння підліткам і молоді, вже через 10 років ми побачили б зовсім іншу церкву в Україні – живу, активну, з новим поколінням, яке знає Бога.

Я мрію, щоб у кожній громаді був простір для дітей, підлітків та молоді, де вони могли б розвиватися, знаходити друзів, формувати характер і свідомо обирати біблійний стиль життя.

Запитання – Олена Ільчук